Bijlage VMBO-KB

2022

tijdvak 1

geschiedenis en staatsinrichting CSE KB

Bronnenboekje

KB-0125-a-22-1-b

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 1
Een foto gemaakt in een textielfabriek (rond 1900):

bron 2
In een geschiedenisboek staat een omschrijving van een politiek leider in Nederland:

> Hij was rooms-katholiek en speelde rond 1900 een belangrijke rol in de politiek. Volgens hem moesten katholieken op landelijk niveau meer samenwerken met niet-katholieken. Hij zette zich ook in voor:
> 1 de uitbreiding van het kiesrecht,
> 2 de financiële gelijkstelling van het openbaar en bijzonder onderwijs,
> 3 het verbeteren van de leef- en werkomstandigheden van de arbeiders.

bron 3
Een Nederlands politicus geeft zijn mening over de armenzorg (rond 1900):

> De armenzorg moet niet door de overheid georganiseerd worden. In Engeland moeten werkende burgers belasting betalen voor de armen. Daarom gaat het ook zo slecht met Engeland.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 4
Hieronder en op de volgende pagina staan in totaal **vier** onderdelen die te maken hebben met de Eerste Wereldoorlog:

onderdeel 1
Uit een krant:

> Uit Duitsland komt de mededeling dat de onbeperkte duikbotenoorlog is begonnen. We hoeven niet te twijfelen aan dit bericht, want er vallen grote aantallen slachtoffers door de aanvallen van Duitse duikboten.

onderdeel 2
Aanslag op kroonprins Frans Ferdinand van Oostenrijk-Hongarije:

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

onderdeel 3
Soldaten in een loopgraaf:

onderdeel 4
Enkele landen die lid waren van een bondgenootschap:

bondgenootschap 1	bondgenootschap 2
Frankrijk	Duitsland
Groot-Brittannië	Oostenrijk-Hongarije
Rusland	

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 5
Een soldaat bij de grens:

bron 6
Een gebeurtenis tijdens een verkiezing in Nederland:

Op de dag van de verkiezingen komt de rijke ondernemer zijn ongeschoolde tuinman en stalknecht tegen op het stembureau. Hij kijkt vreemd op. Het is even wennen dat de stem van deze mannen net zo zwaar meetelt als zijn eigen stem.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 7
Een briefkaart uit Duitsland (1933):

Toelichting
Rechtsboven is in de zon het symbool van het nationaal-socialisme te zien.
Op het papier onder de voet van de man staat: Verdrag van Versailles.
Onder aan de kaart staat: Versailles.

bron 8
Vanaf 1934 werden jongens die lid waren van de Hitlerjugend verplicht om de volgende eed van trouw af te leggen:

> Bij deze hakenkruisvlag, die symbool staat voor onze Führer, zweer ik al mijn energie en kracht te geven aan de redder van ons land, Adolf Hitler. Ik ben bereid en klaar om mijn leven voor hem te geven.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 9
Foto van een woonwijk in Rotterdam (mei 1940):

bron 10
Een poster in Nederland (1942):

Toelichting
Op de poster staat: Ook u kunt welvaart en arbeidsvreugde vinden door werk in Duitsland. Hoge lonen, goede kameraadschap, gunstige arbeidsvoorwaarden.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 11
Een briefje dat in Nederland uit een trein is gegooid (1942):

> Ik zit nu in de trein, hij rijdt nog niet. Het is een hel. Als haringen in een ton. Ik heb een open been. Doet vreselijk pijn. Gelukkig heb ik een zitplaats. We zullen elkaar nooit meer zien. Beesten worden beter behandeld.

bron 12
Een propagandaposter (1944):

Toelichting
Op de poster staat: Van je vrienden moet je 't hebben!
Nijmegen, Enschede, Arnhem.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 13
Dit bord was tijdens de Tweede Wereldoorlog bevestigd aan een trein:

Toelichting
Op het bord staat: Westerbork – Auschwitz
Auschwitz – Westerbork
Geen wagons afkoppelen
De trein moet gesloten naar Westerbork terug.

bron 14
Een beschrijving van het einde van de Hongaarse Opstand (1956):

In de vroege ochtend van 4 november reden Russische tanks de straten van Boedapest binnen. Om 5.20 uur deed de Hongaarse regeringsleider Imre Nagy via de radio een dramatische oproep: “Hier spreekt Imre Nagy. Vanochtend in alle vroegte hebben Sovjettroepen de aanval op onze hoofdstad ingezet. Help ons!”

bron 15
Een artikel in een Nederlandse krant:

Amerikaanse president in West-Berlijn

Meer dan een miljoen Berlijners waren op de been om het bezoek van de Amerikaanse president aan West-Berlijn bij te wonen. De route die de president aflegde, bracht hem twee keer bij de muur der schande, die het westelijke deel van Berlijn scheidde van het oostelijke deel. Hij verbleef beide keren drie minuten bij de muur en staarde zwijgend naar het oosten. In een toespraak zei de president dat hij geen andere stad kende die al 18 jaar wordt omringd door de vijand en nog steeds zo veel hoop uitstraalt.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 16
Hieronder en op de volgende pagina staan in totaal drie posters uit de periode 1970-1985:

poster 1

Toelichting
Op de poster staat: Vrouwen & Arbeid
Wij, PSP-vrouwen, eisen daarom:
Recht op betaalde arbeid voor vrouwen
Herverdeling van het werk binnens- en buitenshuis door verkorting van de arbeidsdag

poster 2

Toelichting
Op de poster staat: Komitee Kruisraketten Nee
6 t/m 12 mei: Aktieweek
Geen nieuwe kernwapens in Europa

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

poster 3

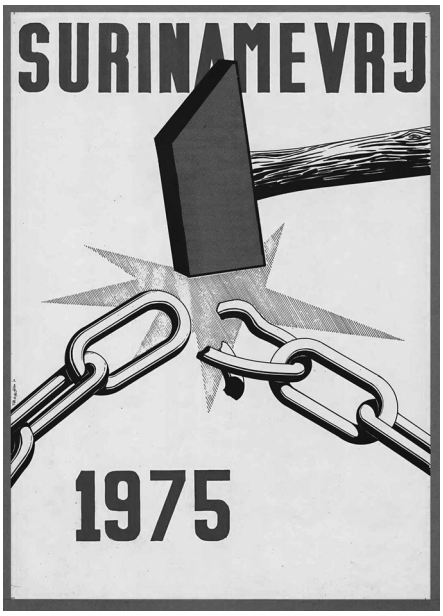

Toelichting
Op de poster staat: Suriname vrij. 1975

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 17

kaart 1

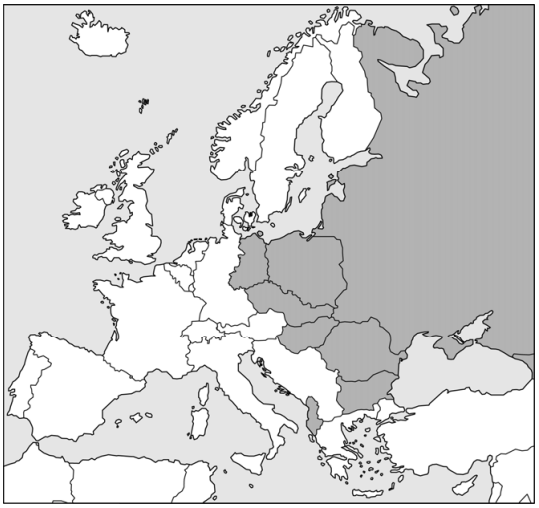

kaart 2

kaart 3

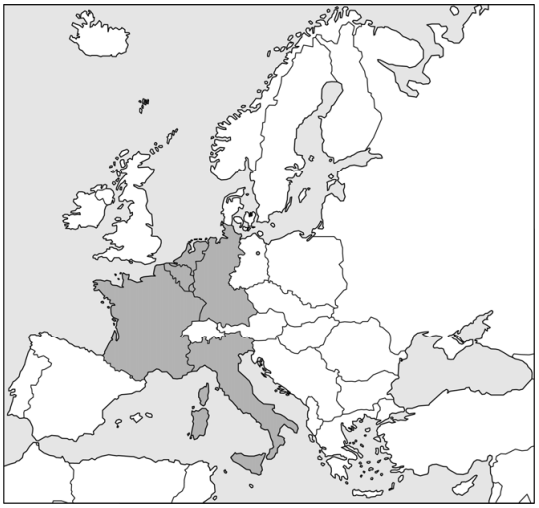

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 18
Duitse herdenkingsmunt uit 2010:

Toelichting
Op de munt staat: Wij zijn één volk.

bron 19
Een kaart van Europa (2002):

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 20
Hieronder staan drie onderdelen die te maken hebben met verschillende verkiezingen in Nederland:

onderdeel 1
Verkiezingsposters voor het Europees Parlement:

Toelichting
Op de posters staat de tekst: Kom op voor Europa.

onderdeel 2
Over de Tweede Kamerverkiezingen:

De heren Schaper, Goeman en Heemskerk zijn gekozen tot leden van de Tweede Kamer in de kiesdistricten Veendam, Amsterdam en Gouda.

onderdeel 3
De eerste verkiezingen waarbij vrouwen mogen stemmen:

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.